

Starea Uniunii în 2009: realizările principale ale Comisiei Barroso

1. Unificarea Europei: stabilitate și prosperitate pentru o Uniune de 27 de state

Comisia Barroso și-a început mandatul cu doar câteva luni după aderarea a zece noi state membre, cea mai mare extindere cunoscută de UE până în prezent, urmată, în 2007, de aderarea României și Bulgariei. Faptul că numărul de state membre aproape s-a dublat a dus atât la creșterea dinamismului, cât și a diversității Uniunii Europene, prin includerea unor noi perspective și tradiții politice, a unor experiențe istorice diferite, dar și a unor noi divergențe în ceea ce privește dezvoltarea economică. Acestea s-au dovedit a fi atât un avantaj, cât și o provocare pentru procesul integrării europene.

Mulți observatori au considerat că eficacitatea și ambiția vor avea în mod necesar de suferit într-o Uniune Europeană extinsă (și cu un colegiu al comisarilor mai mare). Comisia Barroso a dovedit contrariul: extinderea pieței unice la nivel continental a funcționat fără dificultăți, iar politicile (variind de la comerț la agricultură și energie) beneficiază în prezent de masa critică în ceea ce privește susținerea în cele 27 de state membre. Politica de coeziune a Uniunii Europene, reorientată către îmbunătățirea competitivității pe termen de lung, a fost motorul modernizării economice în ansamblul Europei. Agenda socială reînnoită a actualizat politica socială pentru realitățile Europei de astăzi.

La inițiativa Comisiei Barroso, au fost adoptate noi acte normative importante pentru a pune în mod ferm piața unică în serviciul cetățenilor, de exemplu prin consolidarea drepturilor pasagerilor în sectorul transporturilor, prin reducerea tarifelor de telefonie mobilă sau facilitarea plăților transfrontaliere. În același timp, în spiritul angajamentului său privind o mai bună legiferare, Comisia a simplificat actele normative ale Uniunii Europene, propunând eliminarea a aproximativ 10% din legislația comunitară.

Extinderea a determinat consolidarea dinamismului economiei europene, oferind un nou impuls strategiei de la Lisabona privind creșterea și locurile de muncă. Perspectiva aderării la moneda euro a acționat în multe țări ca un catalizator al reformei. Extinderea zonei euro a însemnat adoptarea monedei euro în 16 țări, multe alte țări dorind să devină membre. Stabilitatea monedei euro, susținută de un Pact pentru stabilitate și creștere revizuit, a reprezentat un important mecanism de protecție pentru Europa în timpul crizei financiare și economice.

Reformele din ultimii ani au conferit Europei o poziție mai bună pentru a răspunde la actuala criză economică și socială. Însă Europa a avut, de asemenea, capacitatea de a răspunde la schimbarea de perspectivă. Planul european de redresare economică creează un echilibru între oferirea unui stimulent imediat și necesitățile creșterii durabile pe termen lung. Planul este compatibil cu revizuirea fundamentală a sistemului financiar european și valorifică la maxim rolul pieței unice ca unul dintre motoarele esențiale ale redresării economice europene. Inițiative precum Fondul european de ajustare la globalizare vizează acordarea de ajutor specific cetățenilor europeni aflați în dificultate, ceea ce are o dublă importanță în contextul recesiunii globale. Pentru a depăși criza, Europa se poate baza pe

progresele importante făcute în ultimii ani către o economie bazată pe cunoaștere, datorită unor inovări precum Institutul European de Tehnologie și creșterii fără precedent a resurselor alocate cercetării.

În prezent, Europa oferă cetățenilor de pe întreg continentul mai multă libertate și securitate decât cu cinci ani în urmă. Frontierele libere s-au extins la nouă noi state membre: 400 de milioane de cetățeni pot călători acum fără pașaport în 25 de țări. În timp ce controalele la frontieră au fost modernizate în vederea creșterii securității la frontierele externe, statele membre ale UE și-au intensificat coordonarea eforturilor în vederea combaterii criminalității, terorismului și în vederea îmbunătățirii cooperării judiciare pe teritoriul Europei. Noua abordare cuprinzătoare a migrației combină consolidarea șanselor migrațiilor legali în UE cu promovarea integrării acestora în societățile europene și cu lupta împotriva migrației ilegale și traficului de persoane.

2. Garantarea prosperității viitoare a Europei prin crearea condițiilor pentru o economie cu emisii scăzute de carbon

În ultimii ani, a avut loc o revoluție în ceea ce privește abordarea europeană a schimbărilor climatice și a energiei. Prin pachetul ambițios de măsuri legislative elaborate de Comisia Barroso și aprobate de Consiliu și de Parlamentul European în 2008, Europa s-a arătat pregătită să preia rolul de lider global în ceea ce privește combaterea schimbărilor climatice, abordarea provocării reprezentate de asigurarea unei energii competitive, durabile și sigure, precum și în ceea ce privește transformarea economiei europene într-un model de dezvoltare durabilă pentru secolul XXI. Europa este prima economie din lume care a introdus măsuri obligatorii din punct de vedere juridic care vor permite, până în anul 2020, reducerea cu 20% a emisiilor de gaze cu efect de seră, creșterea cu 20% a proporției energiei provenite din surse regenerabile din totalul consumului de energie și sporirea eficienței energetice cu 20%.

Pachetul UE privind energia și schimbările climatice reprezintă „o nouă ordine ecologică” („green new deal”). Acesta arată că este posibilă crearea unor politici care să protejeze mediul și să acționeze, în același timp, ca forțe motrice pentru creșterea economică și crearea de locuri de muncă. Tranziția spre o economie cu emisii scăzute de carbon va încuraja inovarea, va oferi noi oportunități de afaceri și va crea noi locuri de muncă ecologice. De asemenea, această politică reduce expunerea economiei UE la prețurile volatile și în continuă creștere ale energiei, la riscurile geopolitice și cele legate de lanțurile de aprovizionare inadecvate, care nu reușesc să țină pasul cu creșterea cererii la nivel global. În fine, noua politică plasează UE într-o poziție favorabilă în perspectiva Conferinței Internaționale privind Schimbările Climatice de la Copenhaga.

În plus, Europa a făcut pași importanți către crearea unei politici energetice comune prin construirea unei piețe interne autentice și combaterea vulnerabilității aprovizionării cu gaze prin constituirea unei rețele energetice la nivel european și a unor norme de solidaritate aplicabile în situații de criză. Aproximativ 4 din 5 miliarde de euro din contribuția specifică a Uniunii la planul de redresare economică a Europei sunt destinați finanțării infrastructurii transeuropene de energie.

3. Influența asupra globalizării

Locul Europei în lume nu este dat doar de dimensiunea sa, cu 27 de țări care reunesc jumătate de miliard de cetățeni. Europa se angajează, de asemenea, să susțină o viziune comună asupra lumii: democratică, bazată pe liber schimb, deschisă către exterior, responsabilă și fără conflicte. Europa dispune de toate avantajele necesare pentru a prelua rolul de lider în procesul de reformă a guvernării globale, în vederea abordării provocărilor globalizării, precum sărăcia, aspectele privind sănătatea la nivel mondial, migrația, protecția mediului sau terorismul. În ultimii cinci ani, UE și-a demonstrat capacitatea de a contribui la soluționarea crizelor din Georgia, Orientul Mijlociu și Africa. De asemenea, și-a demonstrat rolul de lider moral și politic în contextul crizei financiare, în agenda G20 fiind reflectate prioritățile și soluțiile europene. Totodată, Uniunea conduce prin puterea exemplului negocierile pe tema schimbărilor climatice.

În același timp, UE a investit în stabilitatea regională din vecinătatea sa și a promovat parteneriate eficiente și ambițioase cu puterile globale pentru apărarea intereselor și valorilor europene. Relațiile transatlantice, parteneriatul cu Africa și abordarea față de puteri emergente precum China, India și Brazilia, toate acestea reflectă o Uniune Europeană încrezătoare și eficientă, respectată ca partener de încredere.

1. Provocările din 2004

Comisia Barroso și-a început mandatul în contextul unei Europe în care schimbările se desfășurau cu rapiditate. Cu doar câteva luni înainte, UE finalizase un proces de extindere fără precedent ca ambiție și amploare. Zece noi state membre se alăturaseră Uniunii, aceasta pregătindu-se să completeze această extindere cu aderarea Bulgariei și României la începutul anului 2007.

Această extindere necesita reformarea priorităților și a modului de funcționare a UE. Faptul că numărul de state membre aproape s-a dublat a adus un plus de diversitate și, implicit, bogăție și complexitate. Aceasta a presupus integrarea unor noi perspective politice și experiențe istorice în abordarea Uniunii, precum și adaptări instituționale și soluționarea noilor divergențe privind dezvoltarea economică. Acest proces de adaptare a necesitat atenție și sensibilitate, în vederea remodelării politicilor și practicilor, fără a pierde din elanul necesar acțiunilor UE.

Consolidarea unei Europe extinse a avut loc în contextul unui mediu politic problematic. Divergențele cu privire la politica externă au creat tensiuni legate de abordarea Uniunii Europene în ceea ce privește relațiile externe. Au existat îndoieli cu privire la eficacitatea unor instrumente esențiale de politică, precum Strategia de la Lisabona și Pactul de stabilitate și de creștere. În special, UE urma să constate în curând respingerea Tratatului constituțional de către două state membre, ceea ce a forțat Uniunea să revizuiască modul în care intenționa să garanteze că extinderea va avea ca rezultat implicit o Uniune mai democratică și mai eficientă și să demonstreze încă o dată de ce UE merită încrederea cetățenilor Europei.

Aceste presiuni din interiorul Europei au fost însoțite de conștientizarea, din ce în ce mai profundă, a importanței fenomenului globalizării. Odată cu apariția unor noi puteri globale și în timp ce societăți din întreaga lume au fost nevoite să se adapteze unei noi interdependențe, Europa nu își putea permite să neglijeze noile realități. Abordarea unor probleme precum securitatea energetică, schimbările climatice și migrația, precum și a provocării reprezentate de criza economică, au necesitat un răspuns la nivel european. Ca susținător al piețelor deschise și bazându-se în mod substanțial pe comerț, UE s-a confruntat cu necesitatea influențării fenomenului globalizării, astfel încât să aducă beneficii economiei și societății europene.

2. În serviciul cetățenilor Europei

Uniunea Europeană există pentru a-și servi cetățenii. Principiile, valorile și obiectivele sale sunt prevăzute în tratate. Însă acestea trebuie să aibă ca rezultat beneficii directe pentru cetățenii europeni, realizate într-un mod care respectă în totalitate tradițiile democratice ale Europei.

Piața unică a fost construită în jurul celor patru libertăți fundamentale – libera circulație a bunurilor, a serviciilor, a capitalurilor și a persoanelor. Aceste libertăți nu sunt idealuri economice abstracte. Ele reprezintă libertatea persoanelor de a călători, de a munci, de a investi și de a-și desfășura activitățile de afaceri în Uniunea Europeană. Pe această bază, UE și-a luat angajamentul de a garanta

standarde ridicate pentru cetățeni, în calitate de consumatori și de călători și de a juca un rol important în oferirea unor servicii publice care să consolideze siguranța și securitatea cetățenilor.

2.1 Crearea de oportunități pentru europeni

Uniunea Europeană poate juca un rol important în oferirea de oportunități și posibilități de acces cetățenilor. Criza economică subliniază încă o dată importanța esențială a pieței unice în sprijinirea consumatorilor și lucrătorilor care se confruntă cu dificultățile generate de încetinirea creșterii economice.

Piața unică a generat deja beneficii importante pentru europeni, atât în ceea ce privește posibilitățile de alegere aflate la dispoziția consumatorului, cât și prețurile scăzute. Spațiul unic de plăți în euro a făcut ca efectuarea plăților în alte părți ale zonei euro să fie la fel de ușoară ca în propria țară. Telecomunicațiile reflectă modul în care asigurarea accesului pentru noii actori de pe piață și o supraveghere atentă a acestora pot conduce la prețuri mai scăzute pentru toți. Noile norme referitoare la „roaming” au determinat prețuri accesibile și transparente pentru toate apelurile transfrontaliere, cu reduceri de până la 60%. În ansamblu, prețurile pentru apelurile mobile au scăzut cu 14% doar în perioada 2006-2007.

O abordare fermă și consecventă în ceea ce privește punerea în aplicare a normelor concurențiale ale UE garantează concurența loială dintre societăți comerciale și dintre state, faptul că acestea nu recurg la încălcări ale legii pentru excluderea concurenților de pe piață și că nu conspiră în vederea exploatării consumatorilor. Prin urmare, doar în 2008, aplicarea normelor în materie de concurență a generat beneficii pentru consumatori de 11 miliarde de euro și a condus la aplicarea de amenzi însumând peste 3 miliarde de euro. De exemplu, în 2008, Comisia a impus cea mai mare amendă din istoria UE pentru formarea unui cartel – aproximativ 900 de milioane de euro – societății producătoare de articole din sticlă Saint Gobain. Timp de cinci ani, aceasta menținuse, în mod artificial, prețurile la parbrize la niveluri ridicate, prin convenirea prețurilor cu concurenții săi.

Consumatorii trebuie, de asemenea, să beneficieze de o protecție adecvată atunci când apar dificultăți. Pasagerii care utilizează transportul aerian și feroviar au în prezent dreptul la compensații în cazul unor perioade lungi de întârziere sau al anulării curselor. Există noi norme care vizează eliminarea taxelor ascunse de pe site-urile web ale liniilor aeriene, precum și o listă neagră a liniilor aeriene care nu oferă

Frontiere deschise în Europa

Renunțarea la punctele de trecere a frontierei în Europa reprezintă un simbol puternic al uneia dintre cele mai recunoscute realizări ale UE. În prezent, peste 400 de milioane de persoane trăiesc în zona Schengen. Aceasta cuprinde 22 de state membre ale Uniunii Europene, plus Islanda, Norvegia și Elveția.

Această libertate de a călători în interiorul Europei a fost frecvent însoțită de măsuri care să garanteze că securitatea nu este compromisă ca rezultat al acestei libertăți. Standardele comune privind controlul la frontierele externe, cooperarea polițienească și schimbul de informații au ca rezultat faptul că protecția la care se așteaptă cetățenii este menținută.

garanțiile minime de siguranță. Inițiativa „Cerule unic european” va conduce la zboruri mai scurte și mai sigure. De asemenea, sunt utilizate norme europene pentru a se garanta faptul că deponenții bancari beneficiază de mai multe drepturi și că li se garantează o compensație mai mare dacă sunt afectați de o criză financiară. Consumatorii pot fi mai siguri decât oricând că drepturile de care beneficiază într-un stat membru vor fi reflectate și în alte state membre.

O contribuție majoră a Uniunii Europene este posibilitatea pe care aceasta o oferă cetățenilor săi de a lucra pe întreg teritoriul Uniunii. O parte a procesului de extindere a fost creșterea progresivă a libertății cetățenilor din noile state membre de a lucra în afara frontierelor statelor de proveniență, un proces care va fi finalizat până în anul 2011. Cetățenii au, de asemenea, nevoie de siguranța că, atunci când se mută dintr-un stat membru în altul pentru a lucra, beneficiază de un set de drepturi de bază. Acesta este obiectivul inițiativelor privind nediscriminarea și al normelor privind drepturile minime, cum ar fi concediul de maternitate, precum și al normelor referitoare la lucrătorii temporari, în vederea garantării unui tratament echitabil al acestora.

Beneficiile mobilității depășesc locul de muncă. Europeanii ar trebui să se simtă acasă oriunde în Uniunea Europeană. Extinderea zonei Schengen la 25 de state a lărgit Europa fără frontiere la milioane de cetățeni. Cei 1,7 milioane de studenți care au participat la programul Erasmus s-au bucurat de experiența unică de a învăța în alt stat membru. Persoanelor cu handicap li s-au acordat mai multe drepturi pentru garantarea unor standarde minime în timpul călătoriilor. În același timp, propunerile privind asistența medicală transfrontalieră pentru pacienți va garanta faptul că mutarea în alte țări din Europa nu reprezintă un obstacol pentru oferirea unor servicii medicale corespunzătoare pentru toți cetățenii.

2.2 Protejarea europenilor

Chiar și într-o societate sigură și prosperă sunt necesare măsuri pentru ca cetățenii săi să fie protejați de riscuri. Atunci când UE ia măsuri pentru prevenirea debranșării consumatorilor casnici de la alimentarea cu energie sau pentru ca generațiile viitoare să nu se confrunte cu efectele negative ale schimbărilor climatice, aceasta privește în perspectivă și combate riscurile la momentul potrivit. Atunci când identifică viitoarele seturi de competențe și promovează tehnologiile necesare pentru piețele de mâine, UE protejează întreprinderile și locurile de muncă de riscul de a nu face față competiției de la nivelul economiei globale. Atunci când ia măsuri de liberalizare în anumite domenii, precum serviciile poștale sau transporturile, UE acționează, în același timp, pentru păstrarea standardelor serviciilor publice, prin definirea obligațiilor de protejare a intereselor consumatorilor.

Într-o Europă cu o piață unică și cu frontiere deschise, Uniunea Europeană are și responsabilitatea specială de a se asigura că mai multă libertate nu are și efecte secundare negative. Din acest motiv, libertatea de circulație în interiorul UE este însoțită de măsuri pentru cooperarea eficientă între poliție și autoritățile judiciare de pe întreg teritoriul Europei. S-a convenit că mandatul de arestare european pentru infracțiuni grave va înlocui fosta rețea de acorduri de extrădare dintre statele membre. În vederea accelerării și simplificării procedurilor și pentru a garanta că deciziile sunt luate fără intervenții politice, Uniunea a contribuit la asigurarea desfășurării unor proceduri judiciare eficiente și corecte, dincolo de frontierele

naționale. Au existat și măsuri pentru permiterea schimbului de informații referitoare la ADN, precum și pentru sporirea ajutorului acordat victimelor terorismului.

Cooperarea europeană poate contribui la protejarea cetățenilor în diferite moduri. Punerea în comun a resurselor de protecție civilă înseamnă că asistența poate fi oferită mai ușor victimelor dezastrelor naturale. Acțiunile concertate în cazul crizei gripei aviare au asigurat minimizarea riscurilor la adresa sănătății. Un nou sistem de informații asigură alertarea de urgență a autorităților sanitare de pe întreg teritoriul Uniunii Europene în ceea ce privește noile riscuri.

Răspunsul comun în caz de urgență

Solidaritatea este un element central al modului de funcționare a Uniunii Europene. Astfel, atunci când o zonă a UE se confruntă cu un dezastru natural de proporții, este firesc ca UE să ofere ajutor. În orele care urmează unei crize, sunt detașate echipe de protecție civilă din țările membre pentru a ajuta serviciile locale de urgență, acest mecanism fiind în prezent declanșat de aproximativ 20 de ori pe an. A fost instituit un Fond UE de solidaritate pentru sprijinirea reconstrucției pe termen lung – care a intervenit de 34 de ori din anul 2004, în 18 state membre diferite, asistența ridicându-se la un total de 700 de milioane de euro.

Un exemplu tipic al acestui sprijin în două etape este ilustrat de situația Greciei, care a fost devastată de incendii de pădure în anul 2007. Au existat nouăsprezece oferte diferite de asistență, vizând detașarea de echipe de pompieri, echipamente, aeronave și elicoptere. Fondul de solidaritate a oferit aproximativ 90 de milioane de euro pentru acoperirea costurilor de curățare a zonelor afectate de dezastru și pentru restabilirea serviciilor de bază.

2.3 UE ca democrație funcțională

Cetățenii au dreptul de a se aștepta la cele mai înalte standarde de legitimitate și răspundere democratică din partea instituțiilor europene. În centrul acestora se află cei doi piloni ai reprezentării democratice în Uniunea Europeană: Parlamentul European, ca organism format din reprezentanții cetățenilor, aleși în mod direct, Consiliul și Consiliul European, ca voce a statelor membre. Tratatul de la Lisabona va consolida și mai mult acest nucleu democratic, conferind puteri sporite Parlamentului European, un rol mai important parlamentelor naționale și introducerea dreptului de inițiativă al cetățenilor care să le permită înaintarea unei petiții semnate de 1 milion de cetățeni.

Răspunderea Comisiei Europene în fața celorlalte instituții europene va fi, de asemenea, consolidată prin Tratatul de la Lisabona. Deja, Comisia acordă o atenție specială responsabilității publice prin intermediul activității Parlamentului European. Comisia răspunde anual unui număr de peste 7 000 de întrebări adresate de Parlament, iar prezența comisarilor în fața Parlamentului este actualmente o caracteristică uzuală a politicii Uniunii Europene, cu peste 400 de prezențe în sesiunile plenare, în fiecare an. De asemenea, în prezent, Comisia recunoaște în mod special importanța parlamentelor naționale: din noiembrie 2004, comisarii au organizat întruniri cu parlamentarii naționali și cu comisiile acestora în aproximativ 500 de ocazii, iar în 2006 au instituit un mecanism special pentru asigurarea unui

dialog privilegiat cu parlamentele naționale. Acest dialog a fost utilizat până în prezent de peste 400 de ori.

Actuala Comisie a încurajat în mod activ dialogul și democrația participativă. Prin intermediul inițiativei „Planul D”, lansate în octombrie 2005, au fost create noi foruri și s-au dezvoltat noi procese care permit o implicare mult mai activă a particularilor și organizațiilor din toate cele 27 de state membre. Un exemplu inovator al acestei noi abordări este reprezentat de consultările cetățenilor, care vor culmina cu un summit al cetățenilor organizat în luna mai a acestui an.

Comisia dorește, de asemenea, să aplice cele mai înalte standarde ale serviciului public în activitatea pe care o desfășoară. Aceasta include promovarea unui grad înalt de deschidere prin norme privind consultarea și accesul la informații. Inițiativa Comisiei privind transparența a creat un nou cadru pentru relațiile cu reprezentanții grupurilor de interese și a oferit mai multă transparență cu privire la beneficiarii fondurilor UE. Consultările publice sunt, în prezent, un element standard al tuturor inițiativelor politice importante, acordând tuturor șansa de a influența politicile încă din faza inițială – actualmente sunt lansate peste 100 de astfel de consultări, în fiecare an. Propunerile importante sunt elaborate pe baza unei evaluări a impactului, aflată la dispoziția publicului, pentru a se asigura că efectele economice, sociale și de mediu ale măsurii au fost atent analizate.

În același timp, Uniunea Europeană a luat măsuri pentru simplificarea actelor sale normative, pentru a le face mai accesibile cetățenilor. S-a propus eliminarea a peste 1 300 de acte normative din legislația comunitară, ceea ce înseamnă aproximativ 10% din total, urmând să fie eliminate și altele.

Responsabilitățile democratice ale UE includ, de asemenea, buna gestiune financiară. Comisia Europeană a cooperat cu Curtea de Conturi Europeană pentru a reduce marja erorilor și pentru a institui mecanisme de control în vederea prevenirii deturnării de fonduri. Deoarece 80% din bugetul UE provine de la autoritățile naționale, cooperarea autorităților statelor membre reprezintă un element important pentru a putea realiza progrese. Un exemplu al progresului realizat a fost decizia Curții de a aproba conturile din 2007.

3. O platformă de lansare pentru viitorul Europei

Succesul Europei în viitor depinde de acțiunile prezente. Construcția Uniunii Europene se bazează pe valori fundamentale și obiective convenite pe termen lung, precum societățile și economiile deschise. Uniunea Europeană s-a dovedit capabilă să transforme aceste elemente în realitate, aceasta necesitând mulți ani de pregătire și punere în aplicare. Bazele Uniunii Europene ca piață au fost puse în anii de dinainte de 1992, iar de atunci aceasta a fost extinsă, actualizată și îmbunătățită an de an. Moneda euro stabilă și solidă pe care o folosim astăzi a fost rezultatul multor ani de armonizare a unor economii diferite. Extinderea a necesitat un parteneriat atent pentru a pregăti noile state membre să-și asume responsabilitățile aferente calității de membru al UE. În prezent, Uniunea Europeană culege roadele acestei politici: atât statele membre vechi, cât și cele noi, au beneficiat, în consecință, de o mai mare prosperitate și securitate. Integrarea economică a ajuns la stadiul în care 80% din exporturile din noile statele membre au

ca destinație UE-15, în timp ce, în ultimul deceniu, s-a înregistrat o creștere de peste 50% a exporturilor UE-15 în UE-12.

Provocările pe termen lung cu care se confruntă Europa de astăzi sunt diferite ca natură și formă și necesită noi tipuri de răspuns. Concurența la nivel global se intensifică, ceea ce reprezintă atât o oportunitate, cât și un test. Cunoașterea și inovarea devin elemente din ce în ce mai importante pentru succesul comercial. Îmbătrânirea populației impune adaptarea societății. Limitele rezervelor de resurse de bază, precum energia, sunt mai clare ca oricând, iar schimbările climatice amenință generațiile viitoare cu spectrul unei distrugerii de mari proporții a mediului în care trăim, a nivelului de trai și a stabilității noastre. Dezvoltarea durabilă impune Uniunii Europene definirea căilor corecte pentru a progresa.

În ultimii cinci ani, Uniunea Europeană a abordat aceste provocări fără rezerve. Uniunea Europeană și-a demonstrat capacitatea de a determina schimbări și reforme, echilibrând diversele interese și motive de îngrijorare. A creat o viziune a economiei europene care se bazează pe punctele forte ale Europei, precum cunoașterea și un model social solid. S-a convenit asupra unui program de cheltuieli în care, pentru prima dată, peste jumătate din bugetul UE va fi dedicat competitivității și locurilor de muncă. Zona euro a fost extinsă cu succes la alte patru noi state membre. Uniunea Europeană a făcut un alt pas important pe calea alinierii politicii agricole la realitățile comunităților rurale de astăzi. S-a convenit asupra celui mai cuprinzător program la nivel mondial conceput până în prezent în vederea pregătirii Europei pentru un viitor cu emisii scăzute de carbon. Rezultatul este că, în prezent, există bazele necesare pentru ca Europa să progreseze cu încredere.

3.1 Reforma economică și justiția socială

Criza economică a arătat costurile umane ale recesiunii. Pe întreg teritoriul Europei, familii și întreprinderi au fost afectate de reducerea locurilor de muncă, de scăderea veniturilor și de lipsa comenzilor. Serviciile publice, pensiile și protecția socială sunt afectate de scăderea veniturilor la bugetul de stat. Rezultatele creșterii deficitelor create pentru acordarea de stimulente economice vor fi resimțite în deceniul următor.

Încurajarea creșterii și a locurilor de muncă a reprezentat o prioritate esențială a Uniunii Europene. Comisia Europeană a pregătit cadrul de acțiune prin revitalizarea strategiei de la Lisabona pentru creștere și locuri de muncă. Această strategie are în vedere, în principal, să contureze o economie a UE mai competitivă, să creeze mai multe locuri de muncă și să ofere consumatorilor cea mai bună posibilitate de alegere, cu alte cuvinte, o economie pregătită să beneficieze de oportunitățile oferite de globalizare. În contextul crizei financiare și economice, a fost necesară completarea strategiei de la Lisabona pentru creștere și locuri de muncă cu măsuri pe termen scurt care să creeze efecte imediate, începând cu operațiuni de salvare în sectorul bancar, crearea condițiilor necesare pentru acordarea de stimulente fiscale specifice la nivel național și european și, în cele din urmă, crearea cadrului necesar pentru revenirea la condițiile de creditare normale prin abordarea problemei activelor depreciate din sectorul bancar.

Printre principalele priorități, înainte și după criză, se numără investițiile în resurse umane, inovare și cercetare, precum și pentru crearea climatului adecvat, astfel încât întreprinderile să pătrundă pe piețe noi și să creeze noi locuri de muncă.

- Investiția în resurse umane înseamnă crearea unei forțe de muncă înalt calificate, care să se poată adapta la cererea aflată în schimbare. Uniunea Europeană a promovat educația și învățarea continuă drept căi spre împlinirea personală, cât și spre creșterea. În prezent, există cu aproximativ trei milioane mai mulți studenți în învățământul superior decât în 2000. Există cu aproximativ o treime mai mulți absolvenți de matematică, științe și tehnologie. Numărul adulților care participă la activități de învățare a crescut la 10%. Fondul social european sprijină în prezent cursurile de formare pentru aproximativ 9 milioane de persoane anual, acțiunile desfășurându-se în fiecare stat membru. În același timp, UE a arătat în ce măsură flexibilitatea poate constitui un bun echilibru pentru lucrătorii actuali, prin crearea obligației de dezvoltare a capacității de angajare, încurajând, totodată, o piață fluidă a forței de muncă.

Formarea pentru viitor

Asistența UE poate oferi sprijin direct lucrătorilor care se confruntă cu pierderile de locuri de muncă. Închiderea fabricii MG Rover din Regatul Unit a însemnat pierderea a 6 000 de locuri de muncă. Comisia și autoritățile naționale și regionale din Regatul Unit au acționat imediat, în comun, pentru a oferi sprijin direct prin intermediul Fondului social european, ajutând lucrătorii să își dezvolte noi competențe pentru a se adapta la noile locuri de muncă. Ulterior, s-a acționat prin intermediul Fondului european de dezvoltare regională în vederea diversificării economiei locale, oferirii de consultanță noilor întreprinderi și îmbunătățirii accesului la finanțare pentru întreprinderi. Această acțiune a contribuit la garantarea faptului că, la patru luni de la închiderea fabricii, 2 000 din lucrătorii disponibilizați au obținut alte locuri de muncă.

De asemenea, Uniunea Europeană se confruntă cu o uriașă provocare demografică. În fiecare an, numărul persoanelor care ies la pensie din rândul populației active depășește numărul persoanelor tinere care se alătură forței de muncă. Din anul 2002, aproximativ 2 milioane de persoane au migrat către UE în fiecare an, lucru care a contribuit la reducerea acestei diferențe. Fără această imigrație, previziunile sugerează că, în 2060, în UE s-ar putea înregistra o scădere a forței de muncă la aproximativ jumătate din nivelul actual, ceea ce ar face imposibilă susținerea sistemului actual de impozite și pensii. Imigrația determină probleme sociale și structurale care trebuie luate în considerare. Totuși, UE a condus dezbaterile privind plasarea acestei probleme în contextul său global, subliniind necesitatea luării în considerare a implicațiilor asupra forței de muncă, precum și a măsurilor practice de tipul „Carte albastră”, în vederea identificării migranților cu forme legale.

- Inovarea și cercetarea reprezintă o cale pentru menținerea și consolidarea poziției Europei ca unul dintre centrele cele mai importante ale cunoașterii în lume. Acestea produc beneficii directe pentru firmele europene, precum și pentru consolidarea capacității societății de a se confrunța cu problemele din domenii precum sănătatea, transportul și siguranța alimentelor. Uniunea Europeană acționează în prezent pentru a valorifica la maxim potențialul cercetătorilor din Europa. Astfel, reunește echipe de cercetare la cel mai înalt nivel din ansamblul

UE în cadrul unui spațiu european al cercetării, punând în comun resursele, atingând o masă critică și partajând rezultatele. Proiectele de cercetare ale UE au determinat descoperiri esențiale în ultimii ani, cum ar fi cea privind crearea unor noi medicamente pentru combaterea tuberculozei sau găsirea unei soluții de măsurare a tendințelor calotei glaciare polare.

În același timp, UE a analizat noi modalități de punere în comun a expertizei și de creare a centrelor de excelență. Din acest motiv, Comisia a înființat Institutul European de Inovare și Tehnologie, un experiment unic care reunește lumile educației, cercetării și afacerilor pentru crearea unor noi modalități de stimulare a creativității și de folosire a acestora în scop comercial. Primele „comunități ale cunoașterii și inovării” vor fi alese în curând, valorificând expertiza din diferite sectoare, pentru a crea o nouă perspectivă asupra unor provocări precum tehnologia ecologică.

- De asemenea, Europa are nevoie de un mediu în care antreprenorii să fie încurajați să înființeze și să dezvolte întreprinderi. Piața unică oferă fundamentul pentru desfășurarea activității întreprinderilor europene, o piață sigură și de mari dimensiuni în care se pot realiza schimburi comerciale. Având în vedere că 80% din locurile de muncă create în ultimii cinci ani au fost în întreprinderi mici și mijlocii, piața unică trebuie să fie asociată unei strategii proactive care să faciliteze creșterea întreprinderilor.

Astfel, timpul de înființare a noilor întreprinderi a fost redus de la șase săptămâni la o săptămână în majoritatea statelor membre, costurile fiind reduse cu o treime. „Small Business Act” prevede zece pași concreți pentru a ajuta întreprinderile mici și mijlocii europene să se dezvolte.

Deoarece piața comună necesită un cadru de reglementare comun, UE are responsabilitatea de a se asigura că aceste norme implică, pentru întreprinderi, cea mai redusă sarcină administrativă. O parte a programului „pentru o mai bună legiferare” are ca scop reducerea sarcinilor administrative ale întreprinderilor, fiind preconizate economii de 30 de miliarde de euro. Majoritatea statelor membre și-au luat angajamentul de a urmări obiectivul comun al UE de reducere a costurilor

Europa, pe drumul către spațiu

Prim eforturi comune Uniunea Europeană poate aborda provocările care statele membre nu le pot face față în mod individual. Radionavigația prin satelit are o varietate imensă de utilizări, cu beneficii directe pentru cetățeni: poate fi utilizată pentru alertarea în caz de catastrofe naturale, pentru controlul frontierelor, monitorizarea zonelor de pescuit, îmbunătățirea gestionării transporturilor, pentru siguranța transporturilor de substanțe periculoase și pentru reducerea numărului accidentelor. Radionavigația prin satelit se bazează pe tehnologii de vârf și creează mii de locuri de muncă. Însă aceasta necesită investiții imense.

Proiectul Galileo al Uniunii Europene va trimite în spațiu treizeci de sateliți și va putea oferi o precizie a poziției de mai puțin de un metru. Acesta este principalul exemplu de proiect industrial comun la nivel european și reflectă modul în care excelența tehnologică europeană poate oferi o poziție de lider mondial, atrăgând interesul multor parteneri globali. Revizuirea recentă a programului a menținut Galileo pe drumul cel bun pentru a deveni complet funcțional.

cu 25% până în 2012. De exemplu, renunțarea la obligația microîntreprinderilor de a întocmi conturi anuale ar conduce la economii de 7 miliarde de euro pe an pentru acestea.

Această măsură a avut un impact direct asupra ocupării forței de muncă, aproximativ 6,5 milioane de noi locuri de muncă fiind create între 2005 și 2007. Cu toate acestea, încetinirea creșterii economice a subliniat importanța rolului UE în asigurarea solidarității, aceasta fiind un element fundamental pentru modelul european de funcționare a societății. Din acest motiv, a fost creat Fondul european de ajustare la globalizare, pentru a oferi sprijin direct celor care se confruntă cu noua concurență la nivel global și care își pierd locurile de muncă. Investițiile suplimentare în capitalul uman vor produce beneficii odată ce redresarea economică va conduce la cererea de competențe potrivite pentru locul potrivit.

Uniunea Europeană și-a asumat, de asemenea, responsabilitatea de a promova coeziunea și dezvoltarea regiunilor mai sărace ale Europei. Politica de coeziune actuală prevede crearea a 1,4 milioane de locuri de muncă în cele mai sărace 15 state ale Europei. Abordarea proactivă a dezvoltării rurale a contribuit la combaterea tendinței de creștere a omajului și depopulării, în acest deceniu observându-se o creștere netă a populațiilor rurale. Comisia a promovat, de asemenea, o nouă abordare a politicii maritime, care recunoaște și abordează nevoile specifice ale regiunilor maritime și ale mediului maritim.

3.2 Energia durabilă

Fiecare european are un interes direct în ceea ce privește resursele de energie ale Europei. Europa a constatat cât de repede suferă consumatorii casnici și întreprinderile atunci când furnizarea de energie este deficitară. Dacă aceasta este prea scumpă, cei care suferă sunt persoanele vulnerabile din societate, iar competitivitatea Europei este afectată. Având în vedere că peste jumătate din emisiile de gaze cu efect de seră provin de la centralele electrice, Europa nu poate aborda schimbările climatice în absența unei politici privind energia durabilă.

În 2005, UE a decis, prin urmare, să dea prioritate energiei sigure, durabile și competitive. Aceasta înseamnă crearea unei viziuni capabile să conducă politica UE în domeniul energiei în următoarele decenii. De atunci, UE a realizat următoarele:

- o piață unică veritabilă în domeniul energiei, care utilizează la maximum potențialul unei piețe la nivel european. Concurența trebuie să funcționeze în mod adecvat, astfel încât consumatorii să beneficieze de cea mai bună ofertă, iar infrastructura esențială să nu fie compromisă de

Energia viitorului, astăzi

Energia eoliană este una dintre sursele de energie cu cel mai mare potențial. Provocarea este de a face această energie viabilă din punct de vedere comercial, cât mai curând posibil. Uniunea Europeană a utilizat toate instrumentele disponibile pentru încurajarea utilizării acesteia: obiectivele politice, cercetarea, reglementarea și, pentru prima dată, Europa dispunea, în 2008, de o nouă capacitate eoliană superioară oricărei alte tehnologii de producere a electricității. În prezent, în Uniunea Europeană, energia eoliană generează suficientă electricitate pentru a deservi peste 35 de milioane de consumatori casnici din Uniunea Europeană, iar prin politicile adoptate în prezent ar trebui să se ajungă la triplarea acesteia până în 2020. În același timp, această industrie de vârf a creat aproximativ 150 000 de locuri de muncă doar în Uniunea Europeană, devenind, de asemenea, o sursă importantă de exporturi.

pieșele fragmentate la nivel național;

- convenirea atingerii unor economii de 20%, în termeni de eficiență energetică a creat perspectiva unei scăderi a cererii care să aibă ca efect reducerea presiunii asupra prețurilor și a dependenței de importuri. La fel ca programul destinat reducerii pierderilor de energie în clădiri, programul Comisiei privind noile standarde pentru produse, de la becuri de iluminat la anvelope și televizoare, va avea un impact considerabil în ceea ce privește facturile la energie;
- măsuri directe pentru crearea infrastructurii și acorduri internaționale în vederea garantării unor importuri diverse și fiabile, precum și pentru asigurarea transportului de energie în Uniunea Europeană, acolo unde aceasta este necesară;
- un acord pentru dezvoltarea captării și depozitării carbonului, pentru a permite generațiilor viitoare să realizeze un echilibru între utilizarea stocurilor de petrol, gaze și cărbune ale Europei și imperativul reducerii gazelor cu efect de seră;
- un obiectiv obligatoriu de 20% până în 2020 în ceea ce privește introducerea energiei din surse regenerabile, pentru stimularea energiei nepoluante produse pe plan intern și plasarea Europei în avangarda tehnologiei strategice, cu sprijinul unui program important de investiții în cercetarea privind noile forme de energie nepoluantă.

Aceste măsuri se adaugă unui program complet, pe termen lung, de furnizare a energiei fiabile și accesibile către consumatorii casnici și către întreprinderile europene.

3.3 Asumarea unui rol de lider, prin puterea exemplului, în domeniul schimbărilor climatice

Consensul global cu privire la riscurile pe care le prezintă schimbările climatice nu a fost încă transpus în acțiuni decisive. Au fost luate anumite măsuri, însă multe țări au fost reticente, așteptând ca altele să preia inițiativa. Între timp, prețul lipsei de reacție a crescut mult mai repede decât costurile luării de măsuri în prezent.

În 2008, Uniunea Europeană a luat o decizie istorică: de a accepta obiectivul de reducere cu 20% a gazelor cu efect de seră până în 2020 și de a adopta măsurile necesare pentru realizarea acestui obiectiv. Din 2013, cantitatea de gaze cu efect de seră pe care o poate emite industria va fi redusă în fiecare an. Societățile care nu reduc emisiile vor fi nevoite să cumpere cote de emisii pe piață, acestea urmând să devină din ce în ce rare și mai scumpe în fiecare an. Astfel, va crește din ce în ce mai mult motivația pentru investițiile în tehnologia ecologică. Aceasta va reprezenta o motivație importantă și pentru inovarea tehnologică în Europa, precum și pentru crearea de noi locuri de muncă în următoarele decenii.

Aceste reduceri ale emisiilor de gaze cu efect de seră au arătat că Europa a fost pregătită să ia cele mai radicale măsuri adoptate până în prezent pentru combaterea schimbărilor climatice. Măsura a fost programată în mod intenționat pentru a inspira negocierile privind schimbările climatice ale ONU care vor avea loc la Copenhaga în decembrie 2009, arătând partenerilor că acțiunile concrete și credibile sunt posibile

și că – având la dispoziție un proiect adecvat – poate fi construită o societate cu emisii scăzute de carbon, ca parte a modernizării economice, acestea nefiind un obstacol în calea creșterii economice. De asemenea, pentru a stimula și mai mult promovarea consensului internațional, UE a fost de acord să crească de la 20 % la 30 % procentajul privind reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, astfel cum s-a angajat, dacă alte țări îi urmează exemplul.

4. Europa globală

Globalizarea a condus în mod inexorabil la creșterea interdependenței și interconexiunilor la nivel mondial. Aceasta aduce o nouă provocare, întrucât devine evident că multe dintre obiectivele cheie ale UE pot fi realizate numai prin intermediul unui pachet de măsuri la nivel intern și internațional. Competitivitatea, securitatea energetică, schimbările climatice, migrația – toate acestea reprezintă aspecte în privința cărora nu va fi niciodată suficient să se acționeze doar la nivel european. Cu toate acestea, de asemenea, aceeași internaționalizare a oferit Europei o oportunitate, deoarece alte țări privesc în afara granițelor proprii în căutarea cooperării și exemplilor.

Pe parcursul ultimului deceniu, UE a fost consecventă în abordarea sa față de restul lumii. Principiile care stau la baza acțiunilor externe ale Uniunii Europene au devenit din ce în ce mai mult curentul de opinie dominant la nivel internațional. Beneficiile deschiderii comerciale sunt recunoscute ca element central al prosperității. Chiar și sub presiunea extremă a crizei economice, există o recunoaștere la scară largă a riscurilor protecționismului. Procesele multilaterale, cum ar fi G8 și G20 sunt considerate indispensabile pentru găsirea unei soluții. Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului au condus la cristalizarea unei responsabilități comune față de țările în curs de dezvoltare – o responsabilitate pe care Uniunea Europeană a continuat să o promoveze, ca cel mai mare donator de ajutor pentru dezvoltare la nivel global. Acțiunea Uniunii Europene în ceea ce privește schimbările climatice a încercat să inspire un acord global pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră prin stabilirea unor obiective precise și care pot fi puse în aplicare. Interesele europenilor cer o Europă globală puternică, la fel cum lumea secolului XXI are nevoie de o Europă puternică.

4.1 *Uniunea Europeană și guvernarea globală*

În timpul ultimilor cinci ani, Uniunea Europeană a avut o contribuție majoră la guvernarea globală. Standardele europene s-au situat în avangarda eforturilor globale pentru abordarea schimbărilor climatice și combaterea crizei economice. Experiența europeană a integrării regionale a dat greutate principiilor deschiderii și multilateralismului la nivel global. Uniunea Europeană și Comisia Europeană au fost prezente în permanență la reuniunile G8 și G20 ale Organizației Mondiale a Comerțului, la negocierile ONU privind schimbările climatice și, în toate cazurile, s-a încercat asumarea rolului de lider al UE prin puterea exemplului.

În calitate de actor în domeniul comerțului, investițiilor și exporturilor, prosperitatea Europei se bazează foarte mult pe relațiile sale economice cu restul lumii. Uniunea Europeană extinsă este în prezent cel mai mare spațiu economic integrat din lume, reprezentând mai mult de 30% din PIB-ul mondial și peste 17% din comerțul

internacional. Una dintre dezamăgirile ultimilor ani a fost eșecul Runde de la Doha pentru dezvoltare. Totuși, este recunoscut faptul că UE s-a aflat în avangarda eforturilor de a se ajunge la un consens, atât în interesul țărilor dezvoltate, cât și în interesul țărilor în curs de dezvoltare.

Între timp, relațiile economice externe ale UE nu au stagnat. În ultimii cinci ani, s-au înregistrat progrese semnificative, ceea ce înseamnă că întreprinderile din UE au putut efectua mai multe tranzacții, au putut investi mai mult și au putut crea noi alianțe comerciale în întreaga lume. Acest progres s-a bazat pe un angajament clar, potrivit căruia accesul partenerilor comerciali la piața UE implică respectarea obligațiilor în ceea ce privește concurența loială și reciprocitatea în privința accesului pe piață.

Rezultatul a fost acela că societățile europene pot efectua tranzacții cu mai mare ușurință. Măsurile luate au îmbunătățit accesul pe piață în mai multe domenii, de la ridicarea restricțiilor asupra exportului de produse cosmetice în Coreea și asupra vânzării de băuturi în Malaezia la asigurarea unor condiții echivalente pentru furnizorii de informații financiare în China. În plus, intervențiile rapide au împiedicat intrarea în vigoare a mai multor bariere potențiale, cum a fost cazul taxelor aeroportuare foarte ridicate din Brazilia. Standardele UE reprezintă, de asemenea, un exemplu pentru piața globală – normele UE privind produsele cosmetice, de exemplu, sunt acum utilizate de către ASEAN, Mercosur și China. Aceste schimbări au un efect direct asupra creșterii și locurilor de muncă.

În centrul capacității Uniunii Europene de a promova această agendă, se află forța care provine din acțiunile comune. Acordul „Cer deschis” a beneficiat de masa critică din UE care a determinat obținerea unui consens între cele două mari piețe ale lumii, rezultatul fiind o liberalizare a transportului aerian transatlantic care ar putea aduce beneficii economice de 12 miliarde de euro și 80 000 de noi locuri de muncă.

UE nu este angajată doar în crearea prosperității interne prin intermediul acțiunilor globale, ci este și principalul furnizor de ajutoare umanitare și principalul promotor al dezvoltării economice și sociale pentru persoanele cele mai sărace de pe glob. UE și statele sale membre furnizează 60% din ajutorul global pentru dezvoltare. Din anul 2004, Biroul de intervenții umanitare al UE a furnizat asistență unui număr de peste 100 de țări, prin care au fost ajutate în fiecare an în jur de 150 de milioane de persoane. Uniunea Europeană s-a dovedit, de asemenea, capabilă să răspundă unei crize specifice. Astfel, confruntându-se cu creșterea bruște ale prețurilor la alimente în anul 2008, UE a decis înființarea unei facilități speciale de ajutor pentru

Preluarea standardelor europene la nivel mondial

Ascensoarele sunt în prezent o caracteristică standard a clădirilor de birouri și de locuințe în toată lumea. Aceasta este o piață uriașă, însă este o piață în care standardele de siguranță sunt cruciale. Prin urmare, preluarea standardelor UE ca standarde globale prezintă un mare avantaj prin faptul că producătorii UE pot să exporte deja în condiții care le sunt familiare.

Munca minuoasă pentru dezvoltarea de standarde în interiorul UE au avut ca rezultat decizia partenerilor din întreaga lume – de la America de Sud la China și Australia – de a prelua standardele UE ca inspirație.

alimente, în valoare de 1 miliard de euro. Acest sprijin a fost direcționat în special către sprijinirea agricultorilor în ceea ce privește cumpărarea de semințe și îngrășăminte, în vederea refacerii capacităților proprii de producție a alimentelor în țările în curs de dezvoltare.

Asistența UE trebuie să fie bine direcționată și coordonată, la fel ca dimensiunea ajutoarelor. O bună direcționare înseamnă cooperarea cu destinatarii, pentru a garanta că fondurile sunt cheltuite în mod adecvat și că vor acționa ca un factor de multiplicare a eforturilor locale în direcția reformelor politice, sociale și economice. Coordonarea are în vedere desfășurarea de activități prin care să se asigure că eforturile donatorilor sunt reunite în vederea maximizării rezultatelor. Politica de dezvoltare a UE a fost modernizată în vederea maximizării impactului său și promovării unei relații autentice, bazate pe reciprocitate, între UE și țările în curs de dezvoltare.

Reconstrucția în urma dezastrelor

În cazul valurilor tsunami din decembrie 2004, Uniunea Europeană a recunoscut imediat necesitatea de a interveni. În primele 24 de ore care au urmat dezastrului, primele ajutoare umanitare erau deja în Asia. Peste 1 milion de persoane au beneficiat de ajutoare alimentare; în jur de 42 000 de familii au primit adăpost, iar reparațiile bărcilor și echipamentelor de pescuit au permis reluarea activității a peste 20 000 de pescari în mai puțin de un an. În paralel, un program de reconstrucție pe termen lung, de 350 de milioane de euro, a contribuit la reconstruirea comunităților afectate de pe coastă. Eforturile UE au inclus și acțiunile care să garanteze că activitățile de reconstrucție nu sunt puse în pericol de conflicte. Menționăm, de exemplu, sprijinirea finanțării procesului de mediere care a condus la un acord de pace în Aceh, demobilizarea combatanților și monitorizarea încetării focului.

În fine, UE și-a folosit punctele forte în mod pozitiv, îmbinând ajutoarele umanitare, soluționarea conflictelor și consolidarea democrației pentru a face progrese reale în unele din cele mai dificile conflicte globale. În Timorul de Est, Ciad și Georgia, Uniunea Europeană a avut o contribuție decisivă la soluționarea pașnică a conflictelor. Uniunea Europeană a trimis aproximativ 40 de misiuni de observatori electorali în ultimii cinci ani, precum și numeroase misiuni de susținere pe termen lung a infrastructurii democratice a țărilor partenere.

4.2 Uniunea Europeană ca promotor al stabilității regionale

Uniunea Europeană are un interes special în stabilitatea și prosperitatea vecinilor săi. Influența UE ca exemplu pozitiv este, de asemenea, foarte puternică în vecinătatea acesteia. Capacitatea Uniunii Europene de a atrage alte țări care doresc să partajeze beneficiile stabilității și prosperității este o forță foarte puternică. Aceasta a ajutat la construirea relațiilor comerciale, la consolidarea instituțiilor democratice și la relaxarea tensiunilor politice. UE desfășoară negocieri în vederea extinderii cu Croația și Turcia și a recunoscut statutul de țară candidată al Fostei Republici Iugoslave a Macedoniei. Cinci alte țări din Balcanii de Vest au fost recunoscute ca potențiale candidate. Astfel, aceste țări lucrează în mod activ pentru a se apropia de standardele UE, în beneficiul propriilor cetățeni în ceea ce privește reformele democratice și dezvoltarea economică.

Un efect similar poate fi observat și în cadrul unui cerc mai larg de țări din vecinătatea Europei. Politica europeană de vecinătate este o combinație inovatoare de ajutor, sprijin politic și integrare economică. Cei 16 parteneri implicați beneficiază de acces la piața internă, de concesiile comerciale speciale, precum și de sprijin financiar. În același timp, această politică ridică și țacheta reformei democratice. Sub forma procesului Barcelona - Uniunea pentru Mediterana și Parteneriatul Estic, Uniunea dispune acum de două procese politice specifice pentru a reuni nivelul economic și cel politic, în vederea oferirii unei orientări strategice. Rezultatul este acela că, în momentul de față, Uniunea Europeană beneficiază de o platformă pentru a putea aborda aspecte cum ar fi dezvoltarea economică, migrația și democratizarea, care vor contura viitorul continentului în deceniile care vor urma.

4.3 Parteneriatele cu puterile mondiale

În ultimii ani, s-a înregistrat o creștere a implicării UE în relațiile cu partenerii cheie de la nivel global – atât pentru apărarea intereselor europene, cât și pentru acțiunile comune de identificare a unor soluții comune la probleme globale. Uniunea Europeană participă la summituri anuale sau semestriale cu parteneri precum China, Brazilia, Japonia sau Africa de Sud. Relația bilaterală cu Statele Unite ocupă un loc special în cadrul acestor relații: în 2007, a fost instituit un nou Consiliu Economic Transatlantic, iar odată cu venirea la putere a președintelui Obama, președintele Barroso preconizează o „nouă agendă atlantică pentru globalizare”.

Comisia a participat, de asemenea, la întâlniri la nivel executiv cu guvernele Chinei, Rusiei și cu Uniunea Africană. Uniunea Europeană a avut inițiativa creării și consolidării parteneriatelor strategice cu puterile emergente, repositionând relațiile cu China, India și Brazilia. S-a acordat o atenție specială relațiilor cu Africa, pe baza unui nou parteneriat de la egal la egal, care să intensifice relațiile cu Africa. Summitul UE-Africa reunește liderii la nivel continental.

O nouă eră în relațiile UE-Africa

În 2006, Comisia Europeană a participat la o reuniune cu Uniunea Africană la Addis Abeba, Etiopia. Această întrunire a reprezentat dovada unei noi etape în relațiile Europei cu Africa. Aceasta a arătat că interesele reciproce și proiectele comune au evoluat de la relații tradiționale de dezvoltare, la relații care acoperă interese politice cheie precum energia, migrația, infrastructura și sănătatea.

O relație politică matură este un element esențial în acest context. Președintele Barroso a indicat deja disponibilitatea Europei de a se implica prin vizita efectuată la Darfur și creșterea sprijinului umanitar al UE la 340 de milioane de euro: aceasta a fost susținută în cadrul summitului prin lansarea unei facilități inovatoare pentru pace în Africa (FPA) în sprijinul operațiunilor de menținere a păcii în Africa.

Aceste parteneriate se încadrează într-o viziune a unei ordini globale multilaterale, fondată pe norme și instituții internaționale și pe cooperarea dintre puterile mondiale și cele regionale. La nivel instituțional global, interesul comun al UE în sistemul internațional politic și economic se bazează pe rolul pe care Comisia Europeană îl joacă în calitate de membru permanent al G8 și G20. Influența UE ca „actor care rezolvă problemele” de pe scena globală a fost subliniată în cadrul eforturilor internaționale de combatere a crizei economice.

5. O Europă bazată pe cooperare

Realizările UE din ultimii cinci ani sunt rezultatul unei combinații de factori la fel de diverși precum Europa însăși. Acestea reflectă varietatea de competențe și de puncte forte din diferite părți ale Europei și se bazează pe o serie de instrumente aflate la dispoziția UE, variind de la construirea consensului sau bugetul UE, la dreptul comunitar. Realizările sunt rezultatul diferitelor contribuții ale diverșilor actori din cadrul structurii instituționale a Uniunii Europene.

În 2007, Uniunea Europeană a sărbătorit cincizeci de ani de integrare europeană. Această aniversare a pus în evidență schimbările importante care au avut loc: o Europă din nou unificată, formată din 27 de state membre, un peisaj economic transformat de globalizare, societăți complexe și în continuă evoluție în urma celor cincizeci de ani de schimbări sociale și tehnologice.

De asemenea, aniversarea a pus în lumină și elementul care a făcut posibilă o perioadă de cincizeci de ani de realizări: abilitatea UE de a se dezvolta prin aceste schimbări în baza unei direcții și a unor valori comune și, în consecință, capacitatea de a atinge obiective prin cooperare mai ușor decât ar fi fost posibil în mod individual. Această perspectivă este la fel de valabilă în abordarea crizei economice, a securității energetice sau a provocărilor globale din prezent, precum era pentru părinții fondatori ai Europei.

Având în vedere extinderea competențelor UE la noi domenii de politică, creșterea complexității aspectelor cu care se confruntă și diversitatea pe care a adus-o extinderea, a devenit din ce în ce mai evident că UE poate progresa numai prin integrare și parteneriat la nivel politic și instituțional. Promovarea creșterii și a locurilor de muncă, asigurarea securității, combaterea schimbărilor climatice, participarea pe deplin la guvernarea globală – toate aceste obiective pot fi atinse doar prin mobilizarea forțelor de la diferite niveluri ale guvernelor și societății.

Europa de astăzi este o Uniune Europeană matură, care a pus bazele principale pentru prosperitate și justiție socială și trebuie să se asigure în prezent că acestea sunt adaptate noului context. Este o Europă concentrată pe servirea intereselor cetățenilor, pe abordarea provocărilor pe termen lung cu care ne confruntăm în prezent și pe maximizarea influenței Europei la nivel mondial. Printr-o cooperare strânsă, realizările Uniunii Europene din ultimii cinci ani au condus la mai multă prosperitate, solidaritate și securitate pentru Europa de astăzi și au pus bazele creării Europei de care avem nevoie în viitor.